

prof. dr hab. Krystian Kielb
Dziedzina sztuk muzycznych, dyscyplina artystyczna – kompozycja i teoria muzyki
Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu
Plac Jana Pawła II nr 2
50-043 Wrocław
tel. + 48 71 3100 500, + 48 71 3100 501
e-mail: krystian.kielb@amuz.wroc.pl

Wrocław, 27 lutego 2019 r.

Opinia recenzenta w przewodzie doktorskim mgra Marka Grucki, przeprowadzanym w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie kompozycja i teoria muzyki

Informacje o procedurze, zleceniodawcy opinii, podstawach prawnych działania opiniodawcy

Przewód doktorski Pana mgra Marka Grucki w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej kompozycja i teoria muzyki, został wszczęty na wniosek Kandydata przez Radę Wydziału Kompozycji, Interpretacji, Edukacji i Jazzu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, na podstawie uchwały z 17 marca 2016 r. Funkcję promotora powierzono Panu prof. dr hab. Eugeniuszowi Knapikowi.

Zleceniodawcą sporządzenia niniejszej opinii jest Pan dr hab. Jarosław Mamczarski, prof. AM, Dziekan Wydziału Kompozycji, Interpretacji, Edukacji i Jazzu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach.

Podstawą prawną działania opiniodawcy są właściwe przepisy ustawy z dnia 14 marca 2003 r. *O stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. 2017 poz. 1789) oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. *w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora* (Dz. U. 2018 poz. 1842).

Ocena formalnej strony dokumentacji

Dokumentacja przedstawiona przez Kandydata spełnia kryteria formalne, o których mowa w § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. *w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora* (Dz. U. 2018 poz. 1842).

Sylwetka Kandydata

Pan Marek Grucka – kompozytor i pedagog – urodził się 11 lutego 1989 roku w Katowicach. Jest absolwentem Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, którą ukończył w roku 2013 uzyskując dyplom magistra sztuki na kierunku kompozycja i teoria muzyki, w specjalności kompozycja, w klasie prof. dra hab. Eugeniusza Knapika, z wynikiem celującym „A”. Rok wcześniej Kandydat ukończył studia I stopnia na kierunku kompozycja i teoria muzyki, w specjalności teoria muzyki, uzyskując dyplom z wynikiem bardzo dobrym. W latach 2013-2016 był słuchaczem studiów III stopnia (doktoranckich) w macierzystej Uczelni, w klasie kompozycji swojego Mistrza Profesora Eugeniusza Knapika. W latach 2009-2014 Kompozytor uczestniczył w kursach mistrzowskich, sympozjach, seminariach, warsztatach, festiwalach, ponadto miał możliwość indywidualnych konsultacji u kilku wybitnych kompozytorów (m. in. Helmut Lachenmann, Stefano Procaccioli, Vincenzo Palermo, Lamberto Coccioli, Per Nørgård, Louis Andriessen). W roku 2013, w ramach programu Erasmus, kształcił się w Królewskim Konserwatorium Muzycznym w Brukseli, w klasie Petera Swinena.

Począwszy od roku 2014 Kompozytor związał swoje zawodowe losy ze szkolnictwem artystycznym. W roku 2014 podjął pracę w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. Grażyny Bacewicz w Jaworznie, w latach 2014-2016 związany był ze Szkołą Muzyczną II stopnia im. Jana Kiepury w Sosnowcu, a w latach 2016-2017 z Państwową Ogólnokształcącą Szkołą Muzyczną II st. im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Zakres nauczanych przedmiotów obejmował: zasady muzyki, czytanie nut głosem, kształcenie słuchu i harmonię. Obok aktywności kompozytorskiej i dydaktycznej Pan Marek Grucka, począwszy od roku 2015, rozpoczął regularną współpracę z *Arranger Studio* w Rybniku, z którym związany jest do chwili obecnej, a od 2018 roku prowadzi własną działalność w ramach powołanego do życia *MG Audio Marek Grucka*.

Twórczość kompozytorska i jej recepcja

Twórczość kompozytorska mgra Marka Grucki obejmuje utwory autonomiczne i muzykę do filmów. Kompozytor jest ponadto autorem licznych aranżacji. W indeksie ważniejszych kompozycji odnajdujemy utwory na różnorodne składy wykonawcze, w tym instrumentalne – orkiestrowe, kameralne i solowe oraz wokalnie-instrumentalne. Ważną rolę w twórczości Kompozytora odgrywa muzyka elektroniczna, w tym z wykorzystaniem instrumentów akustycznych. Do ważniejszych kompozycji Twórca zalicza następujące utwory: *Cyclus* na orkiestrę kameralną (2009), *Sonata* na wiolonczelę i fortepian (2009), *Septet smyczkowy* (2009), *Elektropieśń* na sopran oraz live electronics (2010), *Vincit Malos Pertinax Bonitas* na orkiestrę i chór żeński (2010), *Silenzio* na trzy gitary i media elektroniczne (2010), *Kongjian* na orkiestrę smyczkową (2011), *Z tamtych dni* na wielką orkiestrę symfoniczną i chór mieszany (2011), *Kwartet smyczkowy* (2011), *Zipangu* na media elektroniczne (2011), *Zipangu II* na media elektroniczne (2012), *Etiuda* na orkiestrę kameralną (2012), *Fantasia e Ritornello* na flet i fortepian (2012), *A drop in the sea* live electronics (2013), *Wariacje fraktalne* na gitarę solo (2014), *Root of graphen* na akordeon i wiolonczelę (2014), *Outerspace* live electronics (2014), *Attimo* na orkiestrę smyczkową i dwa klarnety (2015), *Rythmepolytrum* na saksofon altowy i fortepian (2015), *Euclidean rhythms* na gitarę i kwartet smyczkowy (2016), *Une Charogne et L'Éternité* na sopran, tenor

i orkiestrę (2017) – praca doktorska. Kompozytor jest ponadto autorem muzyki do czterech filmów: *Karol* w reż. Krzysztofa Komandera (2011), *Dupek* w reż. Krzysztof Komandera (2015), *Zaburzenie* w reż. Juliana Tałandziewicza (2016), *Entr'acte* (2016) oraz do projektu multimedialnego zrealizowanego w ramach finału II edycji Student Art Festival *Śląskpiracje*, wspólnego wydarzenia studentów Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, Wydziału Teatru Tańca z siedzibą w Bytomiu Akademii Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie.

Jak wynika z zamieszczonego w przedłożonej dokumentacji wykazu po ukończeniu studiów II stopnia (magisterskich) Doktorant w sposób istotny pomnożył swój kompozytorski dorobek. Przedstawiona dokumentacja potwierdza fakt szeregu publicznych prezentacji kompozycji. W swoim rodzinnym mieście Katowicach Kompozytor prezentował utwory w ważnych przestrzeniach życia muzycznego, w tym m. in. w sali koncertowej Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia, sali koncertowej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego. Utwory Marka Grucki wykonywane były ponadto w Warszawie (m.in. w sali koncertowej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina), Krakowie, Gdańsku, Poznaniu, Tarnowskich Górach, Tyńcu oraz za granicą w Tbilisi (Gruzja), Brukseli (Belgia), Klingenthal (Niemcy). Kompozycje Marka Grucki wykonywane były przez renomowane zespoły, w tym m. in. Narodową Orkiestrę Symfoniczną Polskiego Radia podczas *Festiwalu Prawykonań*, Orkiestrę Kameralną Miasta Tychy AUKSO pod dykcją Marka Mosia, Orkiestrę Muzyki Nowej pod dykcją Szymona Bywalca. Dwie kompozycje Marka Grucki – *Cyclus* na orkiestrę kameralną oraz *Attimo* na orkiestrę smyczkową i dwa klarnety – zostały zarejestrowane na płytach CD.

Twórczość kompozytorska Marka Grucki zyskała uznanie na krajowych konkursach kompozytorskich. W okresie studiów Kompozytor został pięciokrotnie laureatem konkursów uzyskując m.in.:

- wyróżnienie na I Międzynarodowym Konkursie Kompozytorskim na utwór poświęcony pamięci Ojca Świętego Jana Pawła II *Patri Patriae* za utwór *Vincit Malos Pertinax Bonitas* (Katowice, 2010),

- I nagrodę Ogólnopolskiego Konkursu Kompozytorskiego w 90. rocznicę III Powstania Śląskiego za utwór *Z tamtych dni* na chór i orkiestrę, w którym zostały wykorzystane fragmenty wiersza *Elegia katowicka* Tadeusza Kijonki i tekst śląskiej pieśni *Czemu płaczesz ty powstańcze?* (Katowice, 2011),

- I nagrodę Ogólnopolskiego Konkursu Kompozytorskiego zorganizowanego przez Akademię Muzyczną im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku za utwór *Kongjian* (2011),

- wyróżnienie na 55. Konkursie Młodych Kompozytorów im. Tadeusza Bairda za utwór *Root of graphene* (Warszawa, 2014).

Kompozytora od lat interesuje zjawisko złożonych uwarunkowań percepcji i recepcji muzyki oraz poszukiwanie balansu pomiędzy wyrafinowaniem, a zrozumiałością, czy nawet pewną przystępnością języka muzycznego. W utworach Marka Grucki wyraźny jest zindywidualizowany idiom twórczy, mający swoje źródło w świadomym operowaniu różnorodnymi elementami rozwiniętego warsztatu kompozytorskiego, który znamionuje m. in. swoistość warstwy ekspresyjnej kompozycji. Oryginalność języka Marka Grucki powiązać należy z poszukiwaniem porządku w różnych sferach kształtowania kompozycji muzycznej, ze szczególnym uwzględnieniem regulacji diastematycznej, w płaszczyźnie

wertykalnej (czynnik harmoniczny) oraz regulacji czasu i ruchu (czynnik rytmiczny). Fascynacja w poszukiwaniu specyficznych rozwiązań diastematycznych doprowadziła Twórcę do zbudowania elementów własnego systemu harmonicznego bazującego na akordach o symetrycznej budowie interwałowej. System ten zapewnia spójność w kształtowaniu płaszczyzny diastematycznej kompozycji, nie krępując wyborów twórczych. Obcowanie z medium elektronicznym pozwala Twórcy na poszukiwania w zakresie balansowania kontrastu pomiędzy zjawiskami dźwiękowymi bliskimi szumom, a dźwiękami o określonej strukturze alikwotowej, pomiędzy rozciągniętymi w czasie „plamami brzmieniowymi”, a ekstremalnie szybkimi zdarzeniami dźwiękowymi, wreszcie zacierania granic pomiędzy rytmem a melodią, czy quasimelodią, barwą a harmonią.

Recenzja pracy doktorskiej

Praca doktorska mgra Marka Grucki składa się z dzieła artystycznego w postaci utworu *Une Charogne et L'Éternité* pour soprano, ténor et orchestre oraz jego opisu, co tworzy logicznie przemyślaną, zwartą i spójną całość. Utwór muzyczny przedłożony został do oceny w postaci zapisu partyturowego, w wersji drukowanej i elektronicznej.

Prawykonanie kompozycji miało miejsce 19 listopada 2017 roku, w sali kameralnej Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach. Wykonawcami byli: Łucja Szablewska – sopran, Andrzej Marusiak – tenor oraz Orkiestra Muzyki Nowej, pod dyrekcją Szymona Bywalca.

Niezwykle wymowny tytuł kompozycji powiązać należy ze sferą pozamuzycznej inspiracji. Bezpośrednim stymulatorem dla heteronomicznej wyobraźni Kompozytora stała się poezja symbolistów francuskich – Artura Rimbaud i Charles’a Baudelair’a, a konkretnie wiersz *L'Éternité* (Wieczność) Arthura Rimbaud oraz wiersz *Une Charogne* (Padlina) Charles’a Baudelair’a. Jak wynika z wypowiedzi Kompozytora siła oddziaływania przekazu poetyckiego wiersza *Wieczność* Arthura Rimbaud, skierowała zainteresowania ku poezji symbolistów francuskich, szczególnie zaliczanych do *poètes maudits* (poeci wyklęci). W tym kręgu Kompozytor rozpoczął poszukiwanie tekstu, który pozostając w skrajnym kontraście estetycznym, wykazywałby jednak pewne elementy wspólne. I tak wybór padł na wiersz *Une Charogne* (Padlina) Charles’a Baudelair’a. Zdaniem Kompozytora oba wiersze dopełniają się wzajemnie w warstwie filozoficznego przesłania, odwołującego się do motywu przemijania, nieubłaganego upływu czasu, którego człowiek nie jest w stanie zahamować, ani odwrócić¹. I choć niewątpliwym kontrastem estetycznym, mający źródło m. in. w skrajnie odmiennym doborze skojarzeń poetyckich, symboli, powoduje, że pierwszy kontakt z tekstami obu wierszy zdaje się sytuować je jako niemające punktów stykowych, to jednak głębsza nad nimi refleksja potwierdza interpretację Kompozytora. Inspiracja poezją nie ograniczyła się wyłącznie do sfery ideowej. *Une Charogne et L'Éternité* pour soprano, ténor et orchestre to bowiem kompozycja słowno-muzyczna, wokalnie-instrumentalna, w której teksty obu wierszy wykorzystane zostały w ich oryginalnym, francuskim brzmieniu. W pracy doktorskiej Marek Grucka realizuje zatem zamysł dzieła inspirowanego ideami pozamuzycznymi. Analiza partytury pozwala na postawienie tezy, że namysł i refleksja nad wybranymi tekstami doprowadziła Twórcę zarówno do stworzenia ogólnej koncepcji utworu, jak i do wyprowadzenia szeregu szczegółowych rozwiązań, stosowanych w określonych sferach

¹ Marek Grucka, *Une Charogne et L'Éternité* pour soprano, ténor et orchestre, opis pracy doktorskiej, Katowice 2018, s. 86.

kształtowania kompozycji. Tezę tę zdaje się potwierdzać lektura opisu pracy doktorskiej. Myliłby się jednak ten, kto poszukiwałby w kompozycji Marka Grucki tradycyjnie rozumianej programowości, a tym bardziej prosto pojmowanej ilustracyjności. Zastosowanych w różnych sferach kształtowania kompozycji rozwiązań nie należy utożsamiać bowiem z konkretną ideą pozamuzyczną, gdyż dźwięk – w opinii piszącego te słowa – ma odzwierciedlić to, co wymyka się możliwości opisania słowem. Można sądzić, że dźwięk dla Marka Grucki zaczyna się tam, gdzie kończy się słowo..., a przynajmniej jego semantyczny walor.

Dla realizacji tej oto wizji Kompozytor wybrał aparat wykonawczy, który obejmuje: flet, obój, klarnet, klarnet basowy, waltornię, trąbkę, puzon, ponadto cztery kotły, dzwonki orkiestrowe, wibrafon, marimbafon, wielki bęben, werbel, talerz zawieszony, talerze, tam-tam, ponadto dwoje skrzypiec, altówkę, wiolonczelę, kontrabas i dwa głosy solowe – sopran i tenor. Kompozytor nie określa wielkości talerza zawieszzonego, ani tam-tamu. Przyjmuje tradycyjny układ instrumentów w partyturze, co z punktu widzenia zastosowanych rozwiązań kompozycyjnych oraz optymalizacji zapisu wydaje się rozwiązaniem trafnym. Kompozycję zanotowano wykorzystując tradycyjną notację periodyczną – taktową. Wykonanie kompozycji winno zmieścić się w ramach czasowych obejmujących około 15 minut.

W założeniu makroformalnym utwór *Une Charogne et L'Éternité* pour soprano, ténor et orchestre wykazuje budowę jednoogniową, dwuczęściową, pięciofazową, z elementami budowy klamrowej, przy czym ostatnia faza ma charakter epilogu. Owych pięć faz, ściśle ze sobą powiązanych, tworzy organiczną całość. Dwie pierwsze układają się w część pierwszą, trzy kolejne w część drugą.

Sposób wykorzystania tekstu słownego oraz powiązania słowa z muzyką wskazuje, że najistotniejszą dla Kompozytora warstwą tekstu wydaje się warstwa semantyczna, następnie syntaktyczna i wreszcie w – najmniejszym stopniu – foniczna. Czytelność projekcji treści słownej została wzmocniona poprzez powierzenie tekstu wiersza *Wieczność* sopranowi, a *Padlina* tenorowi. Konsekwencja w stosowaniu zasady powiązania tekstu słownego z głosem o określonym kolorycie (sopran, tenor) powoduje powstanie swoistych kompleksów tekstowo-barwowych. Wymowność niektórych zwrotów motywicznych zastosowanych w partiach wokalnych może nasuwać skojarzenia z oddziaływaniem retorycznym, np. w pierwszym wejściu partii sopranu w t. 13, jako pierwszy interwał pojawia się septyma wielka, która zdaje się wzmacniać dramaturgię początkowego zapytania: *Elle Est retrouvée. Quoi? L'Éternité. (Odnaleziono w końcu! Ale co? Wieczność!)*. Przykładów tego typu można podać wiele. Linie wokalne prowadzone są w sposób naturalny. Kontrast występujący w warstwie semantycznej tekstów, uwypuklany przez ich wertykalne i wertykalno-horyzontalne zestawienie, buduje ciągi napięć, które znajdują swoje odzwierciedlenie w różnych elementach kształtowania kompozycji. I tak jak dla warstwy słownej elementem spajającym staje się wątek przemijania, tak dla warstwy muzycznej elementem spajającym – w ocenie piszącego te słowa – jest widoczny porządek w kształtowaniu poszczególnych elementów muzycznych, także kształtowania konstrukcji utworu, wywiedziony – jak można sądzić – z zamiłowania Twórcy do proporcji, symetrii, złotego podziału. Elementy owego porządku widoczne są w sposób szczególny w sferze diastematycznej regulacji kompozycji. I tak podstawą kształtowania wertykalnego są akordy o symetrycznej budowie interwałowej, wyprowadzane z oryginalnych skal wykorzystywanych przez Kompozytora. Widoczna logika i konsekwencja w ich stosowaniu sprawia, że wszelkie odstępstwa wywołują wyraziste ciężenia. W kształtowaniu układów wertykalnych często wykorzystywanym zjawiskiem są paralelizmy, nasuwające skojarzenia

z organowymi miksturami. Wykorzystanie różnorodnych układów symetrycznych widoczne jest także w kształtowaniu przebiegów horyzontalnych, choć te ostatnie wykazują więcej swobody. Koncentracja na czynniku harmonicznym nie osłabia znaczenia regulacji czasu i ruchu. Przeciwnie, porządek tej sfery regulacji ma dla Kompozytora istotne znaczenie. Także i w kształtowaniu czynnika rytmicznego widoczna jest logika i konsekwencja w tworzeniu przebiegów, wykorzystująca układy symetryczne, proporcjonalne. Często stosowanym zjawiskiem jest ostinato.

Bardzo czytelny jest porządek konstrukcyjny kompozycji. I tak w ramach poszczególnych odcinków strukturalnych obserwujemy przetwarzanie dość jednorodnego materiału motywicznego, niemniej linie głównych podziałów konstrukcyjnych wyznacza silny kontrast. Analizując długości poszczególnych odcinków strukturalnych można zaobserwować wykorzystywanie różnorodnych układów symetrycznych, a także powtarzające się wzorce proporcji, bardzo często bliskie tzw. złotej proporcji. Zasada ta obecna jest zarówno w kształtowaniu odcinków strukturalnych w ramach poszczególnych faz kompozycji, jak i poszczególnych faz w stosunku do siebie. Występuje ponadto w relacji pomiędzy częścią pierwszą w stosunku do całości utworu. Co ciekawe odnajdujemy ją także w samej warstwie słownej oraz sposobie jej wykorzystania w kompozycji. Jak wskazuje Kompozytor kluczowym w obu tekstach słowem jest *soleil* (*słońce*). W obu wierszach pojawia się ono dwukrotnie: w *Wieczności* w pierwszej i ostatniej strofie, a w *Padlinie* w trzeciej oraz trzeciej od końca. Ten symetryczny układ jest odzwierciedlony w warstwie muzycznej, słowo to pojawia się w literach A i E oraz O i R, przy czym w skrajnych A i R wykorzystany jest tekst *Wieczności*, a w środkowych E i O tekst *Padliny*, tworząc układ wyraźnie symetryczny. Zasadnicza kulminacja utworu pojawia się w miejscu bliskim złotej proporcji.

Przyjęta przez Kompozytora ciekawa, oryginalna i sprawdzona w praktycznej realizacji technika kompozytorska daje niezwykle interesujący efekt brzmieniowy i wyrazowy. W kolejnych fazach kompozycji mamy bowiem do czynienia ze swoistą pulsującą, wariabilną fakturą akcji instrumentalnych, która umożliwia uwypuklenie wyłaniających się transformacji jakości barwowych i harmonicznym, w ścisłym zestrojeniu muzyki ze słowem. Ciekawie zakomponowana przez Doktoranta dramaturgia przebiegu napięć energetycznych, wywiedziona z przekazu semantycznego tekstu słownego, warunkowana m. in. dystrybucją i ewolucją wykorzystywanych struktur motywicznych, synchronicznym lub asynchronicznym współdziałaniem partii solowych i orkiestrowych, tworzy czytelną i naturalną w swym rozwoju narrację muzyczną. Mimo bardzo świadomego, w niektórych przypadkach wręcz systemowego kształtowania poszczególnych współczynników kompozycji, niezwykle ważną rolę w jej tworzeniu odegrał – jak można sądzić – czynnik intuicyjny. Zapewne także dzięki temu powstał utwór żywy, dynamiczny, pulsujący emocjami i jakkolwiek bogaty w swej wewnętrznej różnorodności, to jednak nie pozbawiony walorów pełnej spójności i pogłębionej logiki wyrazowej. Partytura utworu *Une Charogne et L'Éternité* pour soprano, ténor et orchestre spełnia wysokie standardy, także pod względem edytorskim. Zachęcam Kompozytora, aby w przypadku partytur utworów wokalnych i wokально-instrumentalnych tekst słowny publikować w partyturze w całości, przed tekstem nutowym.

Powstała w ramach przewodu doktorskiego Marka Grucki kompozycja *Une Charogne et L'Éternité* pour soprano, ténor et orchestre to dzieło oryginalne, dzieło, w którym wyraźnie wyczuwalna więź z tradycją, staje się jedynie podstawą, fundamentem kształtowania oryginalnych rozwiązań kompozycyjnych, także w zakresie podstawowych, fundamentalnych kategorii konstytuujących wypowiedź muzyczną. *Une Charogne et L'Éternité* pour soprano, ténor et orchestre Marka Grucki to dzieło reprezentujące oryginalne

i w pewnych aspektach nowatorskie tendencje artystyczne, będące utworem o profilu wybitnie indywidualnym, a nawet osobistym, dzieło stanowiące nie tylko twórczą kontynuację, ale i rozwinięcie idei badanych przez Kompozytora od wielu lat w Jego twórczych poszukiwaniach. Kompozycję *Une Charogne et L'Éternité* pour soprano, ténor et orchestre uznać należy bowiem za rodzaj syntezy, podsumowania zdobywanych i doskonalonych przez Marka Gruckę doświadczeń na kilku różnych płaszczyznach. W sensie bezpośrednim synteza dotyczy wykorzystywanych w dotychczasowej twórczości środków warsztatu kompozytorskiego, w sensie szerszym jest syntezą doświadczeń nad powiązaniem muzyki i słowa, zmierzającym do uzyskania idealnego zespolenia obu warstw, a dzięki temu uzyskania jedności dzieła słowno-muzycznego, wreszcie nad specyfiką procesu twórczego, postrzeganiem sztuki muzycznej.

Przedstawiona przez Kandydata dysertacja teoretyczna będąca opisem pracy doktorskiej to studium przybliżające idee twórcze Kompozytora. Układ pracy jest logiczny i spójny, struktura podziału treści czytelna, a treść w pełni odpowiada tematowi określoneemu w tytule.

Opis pracy doktorskiej składa się z czterech rozdziałów poprzedzonych wprowadzeniem, zamkniętych ustępem podsumowującym. Pracę wieńczy indeks kompozycji napisanych podczas studiów i bibliografia. We wstępie Autor podejmuje wątek pozamuzycznej inspiracji oraz kreśli podstawowe idee własnego systemu kształtowania czynnika harmonicznego, z uwzględnieniem ewolucji elementów systemu w dotychczasowej twórczości. Rozdział pierwszy podejmuje analizę semantyczną i strukturalną tekstów słownych. Refleksję nad formą utworu przedstawiono w rozdziale drugim. Rozdział trzeci dotyczy kształtowania czynnika harmonicznego utworu. Kompozytor wskazuje zarówno na elementy dotychczasowego myślenia, jak i na nowe rozwiązania wypracowane dla tej kompozycji. W rozdziale czwartym przedstawiono charakterystykę poszczególnych elementów konstrukcyjnych utworu. W krótkim zakończeniu zaprezentowano wnioski końcowe oraz zawarto informacje o prawykonaniu kompozycji.

Tok postępowania analitycznego Doktoranta jest prawidłowy. Swoje rozważania Autor udokumentował licznymi przykładami nutowymi, dobranymi właściwie i celnie dla egzemplifikacji określonych zjawisk. Mgr Marek Grucka w opisie pracy doktorskiej posługuje się poprawnym, bogatym i dojrzałym językiem, a myśli formułuje jasno i czytelnie. Dla precyzyjnego naświetlenia poruszanych zagadnień Autor używa właściwej terminologii z zakresu teorii muzyki, udowadniając swoją kompetencję także i w tym zakresie.

Konkluzja

Koncepcje twórcze rozwijane przez Pana mgra Marka Gruckę, w wielu przypadkach zrodzone z inspiracji ideami pozamuzycznymi, mają istotną wartość poznawczą, a rezultatem ich zastosowania w konkretnych utworach są interesujące, także dzięki swojej oryginalności, rozwiązania czysto artystyczne. W tym sensie – jak wskazywano powyżej – praca doktorska mgra Marka Grucki jawi się jako ważna synteza dotychczasowych doświadczeń zdobytych przez Kompozytora. *Une Charogne et L'Éternité* pour soprano, ténor et orchestre to dzieło nowatorskie, w sposób oryginalny rozwiązujące założone przez Twórcę zagadnienie artystyczne. Dzieło artystyczne będące przedmiotem pracy doktorskiej wraz z opisem

stanowi – w ocenie piszącego te słowa – oryginalne i wartościowe przedsięwzięcie artystyczno-naukowe.

Niniejszym stwierdzam, iż Doktorant wykazał umiejętność prowadzenia pracy artystycznej w sposób odpowiedzialny, dojrzały i samodzielny, ponadto wykazał głęboką wiedzę teoretyczną, służącą z jednej strony realizacji zamierzeń twórczych, z drugiej natomiast umożliwiającą podjęcie refleksji nad nimi. W ten sposób Doktorant rozwiązał badane zagadnienie artystyczne i spełnił bez zastrzeżeń warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017 poz. 1789).

Wyrażając szacunek i uznanie dla dokonań twórczych Kompozytora piszący te słowa pozostaje z nadzieją, że w kolejnych kompozycjach, w nowych syntezach, poznamy coraz głębsze oblicze oryginalnej twórczości Marka Grucki, która – bez wątpienia – nie pozwala, aby pozostać wobec niej obojętnym.

Pracę doktorską mgra Marka Grucki przyjmuję bez zastrzeżeń i wnioskuję o dopuszczenie jej do publicznej obrony.

Krystian Kielb